

THE
NOBEL
PEACE
PRIZE

Krig og fred

Hvor står vi, og hvor går vi?

Kristian Berg Harpviken
Fagverksted for bosetting og kvalifisering 2025
Gardermoen, 4. september 2025

Globale trender

- Stormaktsrivalisering
- Klima
- Økonomiske sjokk
- Islamistisk terror
- Høyreekstremisme
- Krig brer om seg:
 - Flere kriger
 - Mer komplekse kriger
 - Bredere spekter av våpen
 - Færre fredsavtaler
- Kriger mellom stater tilbake

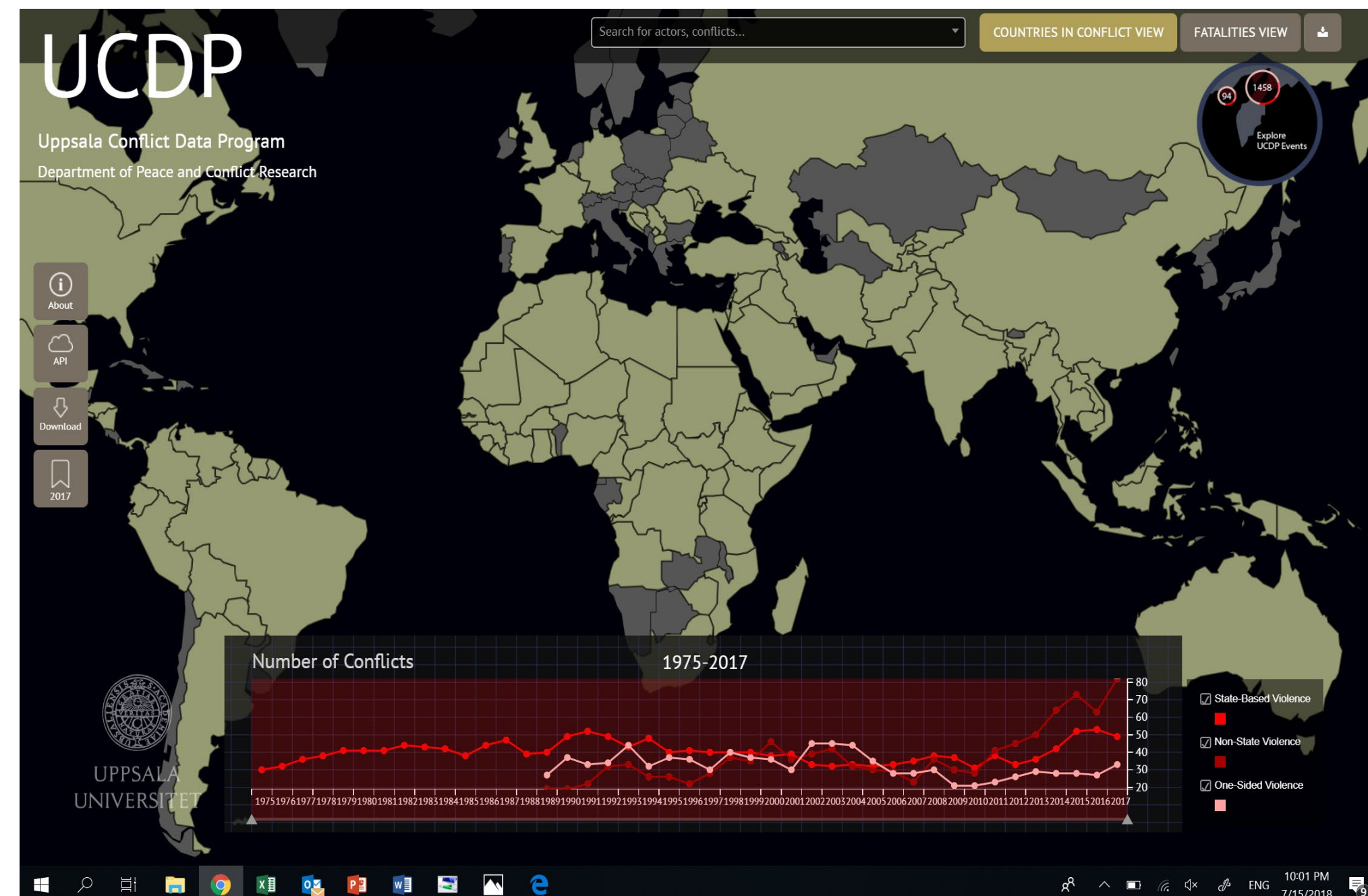

Å telle kriger (og ”væpnede konflikter ”)

- Uenighet om sentralmakt og/eller territorium
- To parter (hvorav minst én er en stat)
- “Væpnet konflikt ”: minst 25 kamp-relaterete dødsfall i et kalenderår
- “Krig ”: minst 1000 kamp-relaterete dødsfall i et kalenderår

Et land kan ha flere konflikter .
Eks: Syria 2016, Assad-regjeringen mot

1. IS
2. Syrian Democratic Forces
3. Syrian insurgents

Krig og konflikt over tid

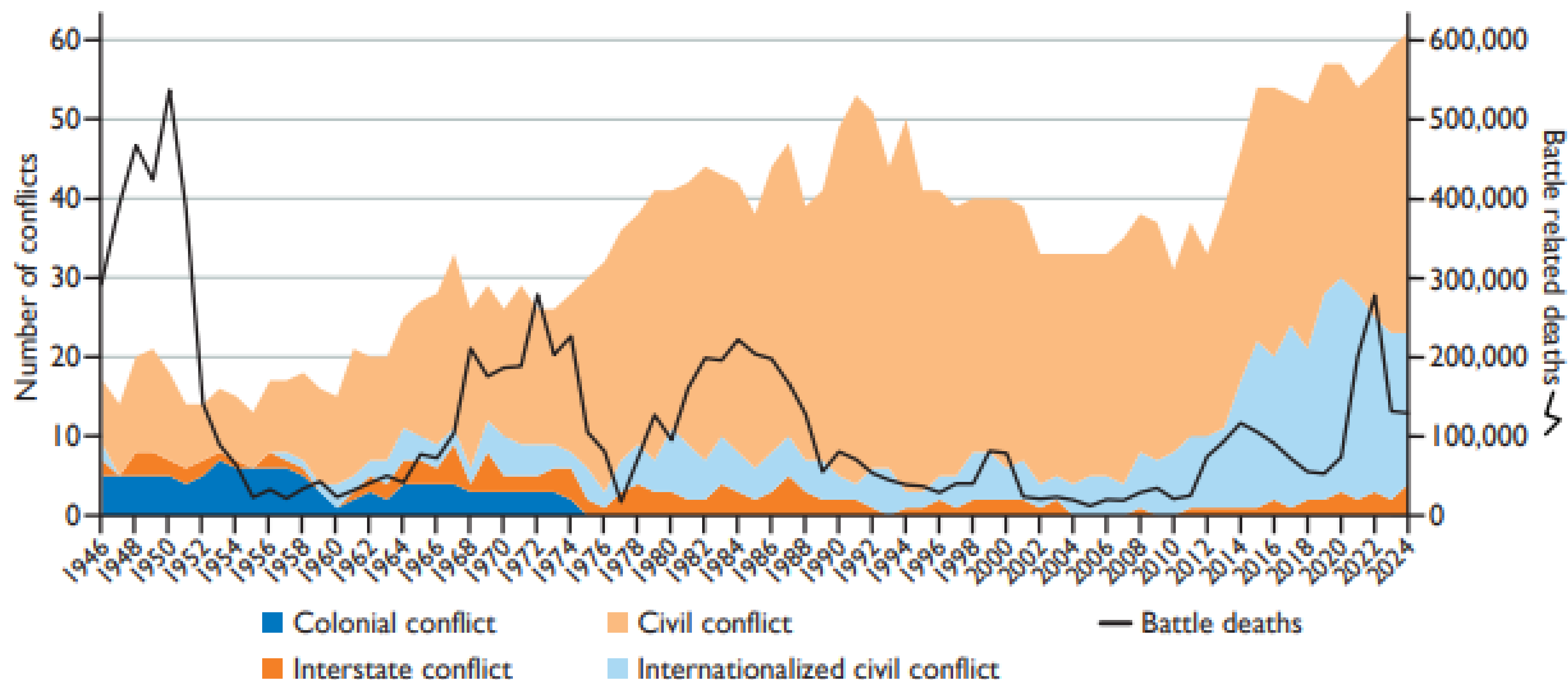

Figure I: Number of state-based armed conflicts by conflict type, 1946–2024. Source: Lacina and Gleditsch Battle Death Datasets (2005), UCDP/PRIO Armed Conflict Dataset, and UCDP Battle-Related Deaths Dataset (Pettersson et al, 2025).

Mer komplekse konfliktsituasjoner

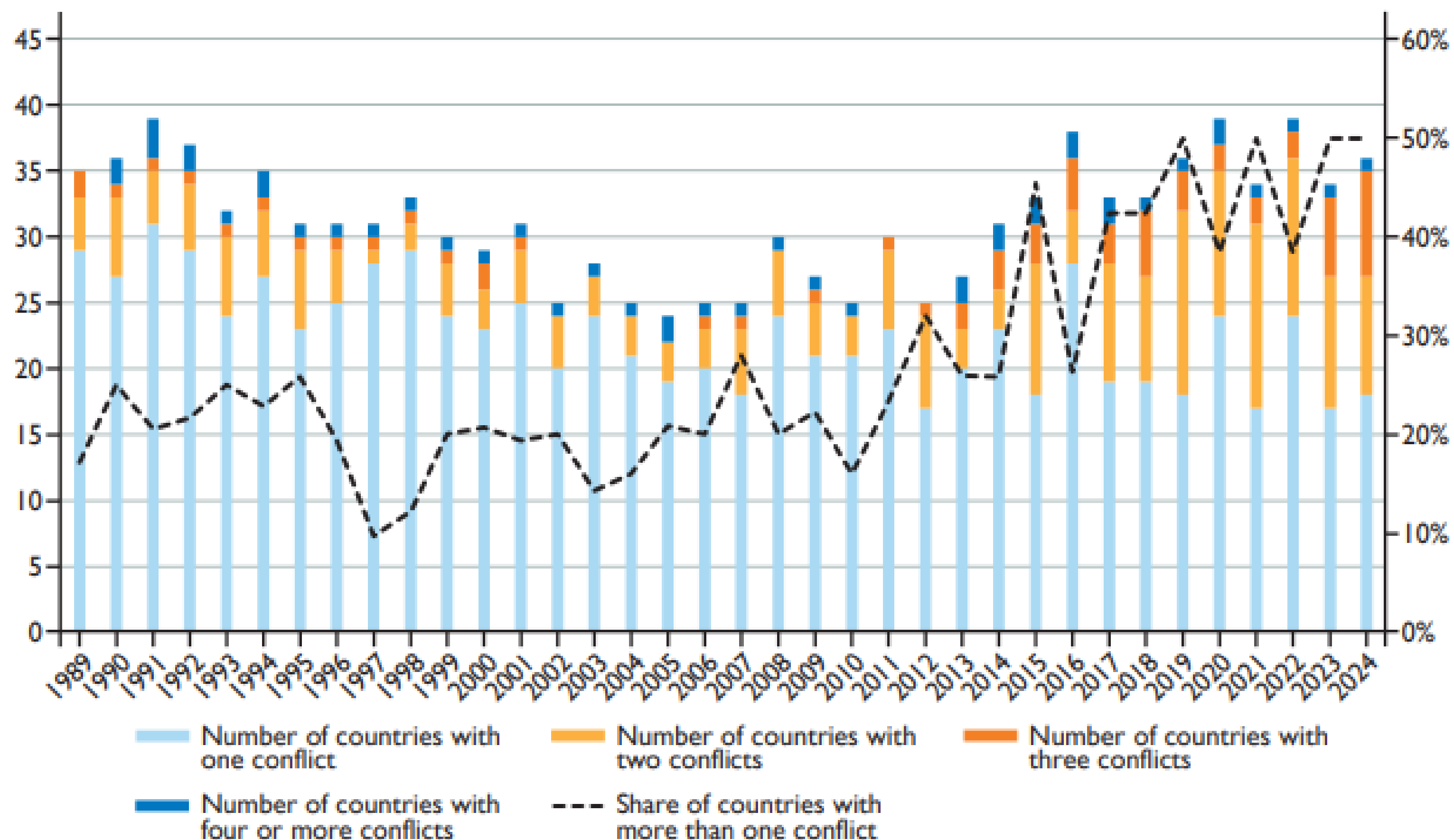

Figure 4: Number of conflict countries, number of conflicts with countries and share of countries with more than one conflict, 1989–2024. Source: UCDP/PRIO Armed Conflict Dataset and UCDP Battle-Related Deaths Dataset (Pettersson et al, 2025).

Borgerkrigene blir mer internasjonale

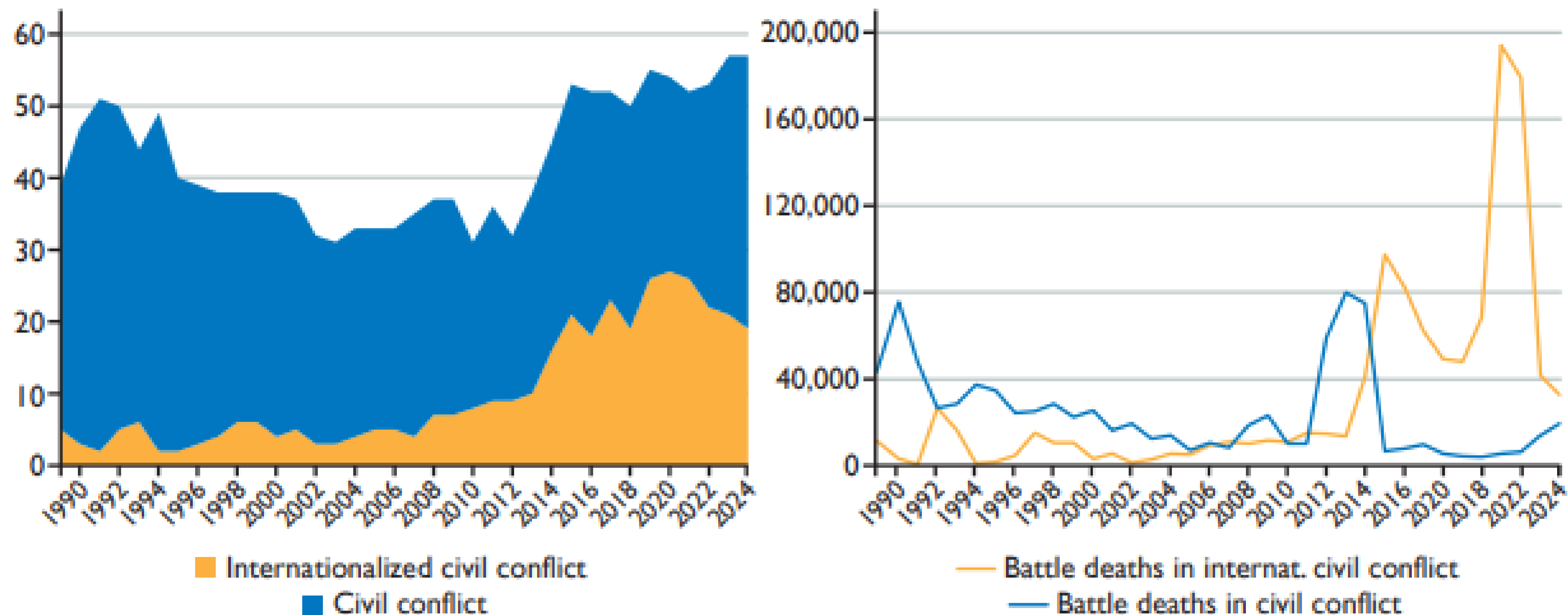

Figure 2: Civil conflicts with and without international involvement, including battle-related deaths, 1989–2024. Source: UCDP/PRIO Armed Conflict Dataset and UCDP Battle-Related Deaths Dataset (Pettersson et al, 2025).

Konfliktene flytter seg geografisk

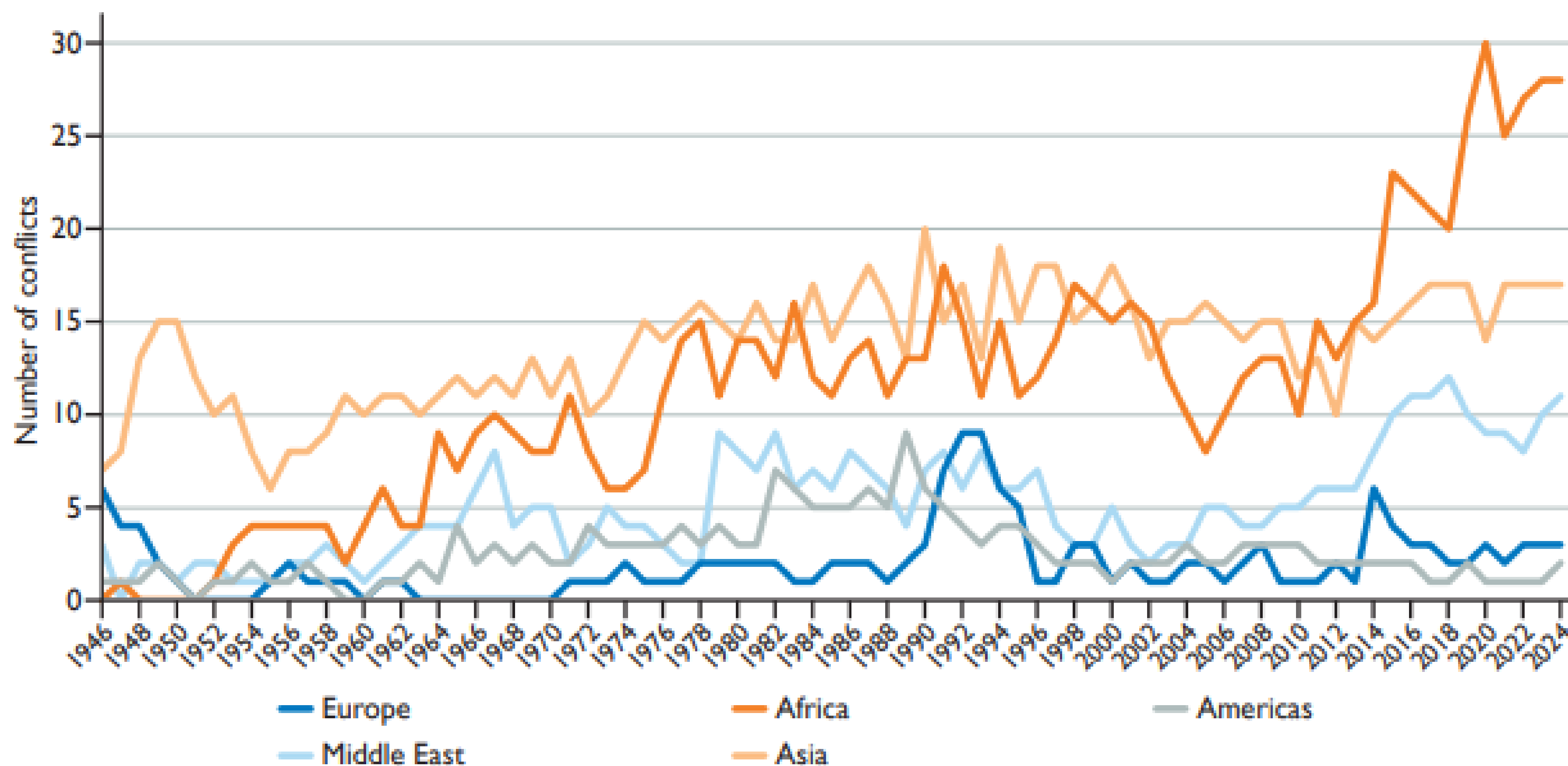

Figure 7: Number of countries with state-based armed conflict by region, 1946–2024.

Source: UCDP/PRIO Armed Conflict Dataset (Pettersson et al, 2025).

Antall drepte i tilknytning til strid

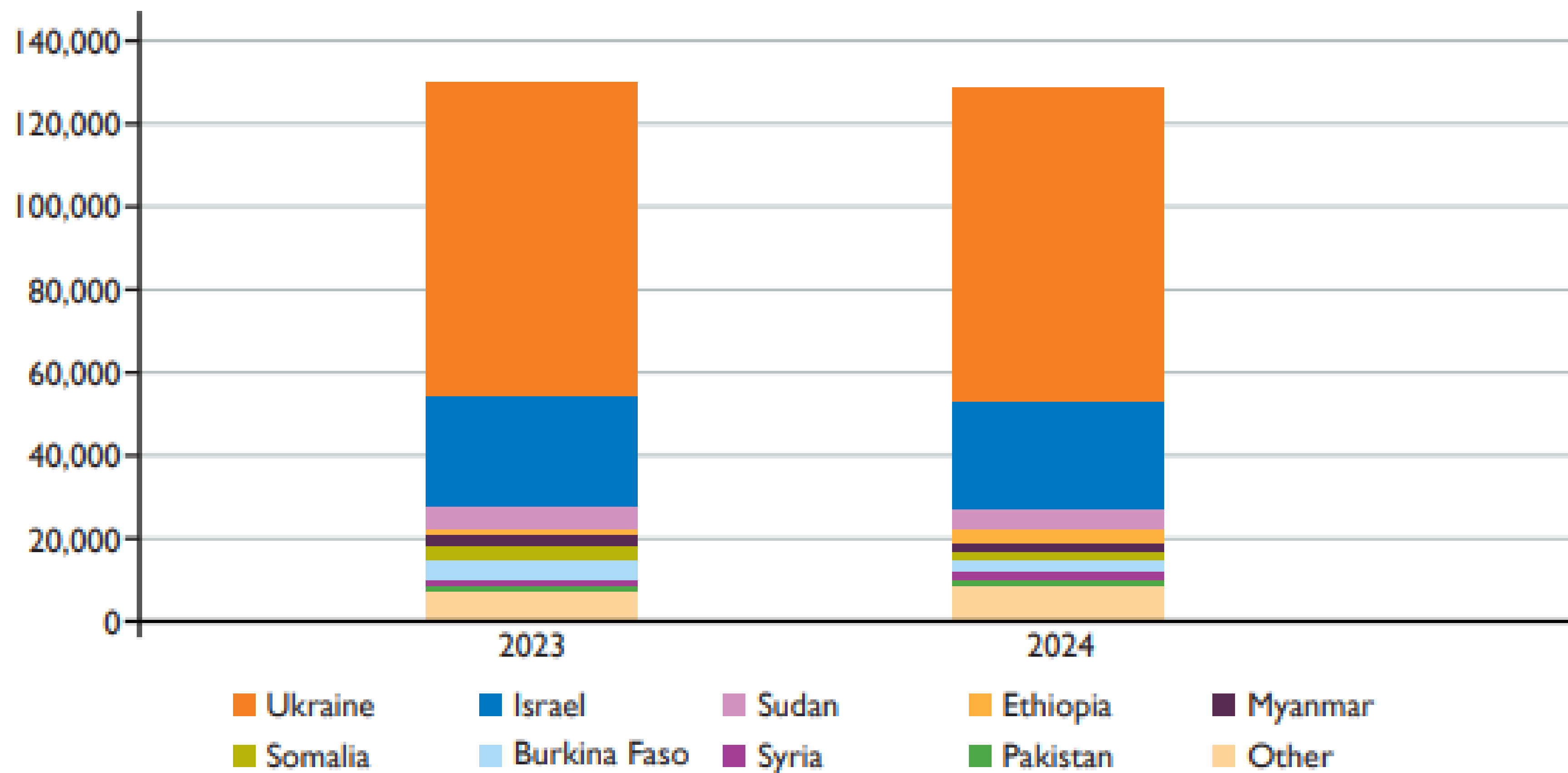

Figure 6: Share of battle-related deaths in 2023 and 2024.
Source: UCDP Battle-Related Deaths Dataset (Pettersson et al, 2025).

Antall drepte i tilknytning til strid (2021 2022) -

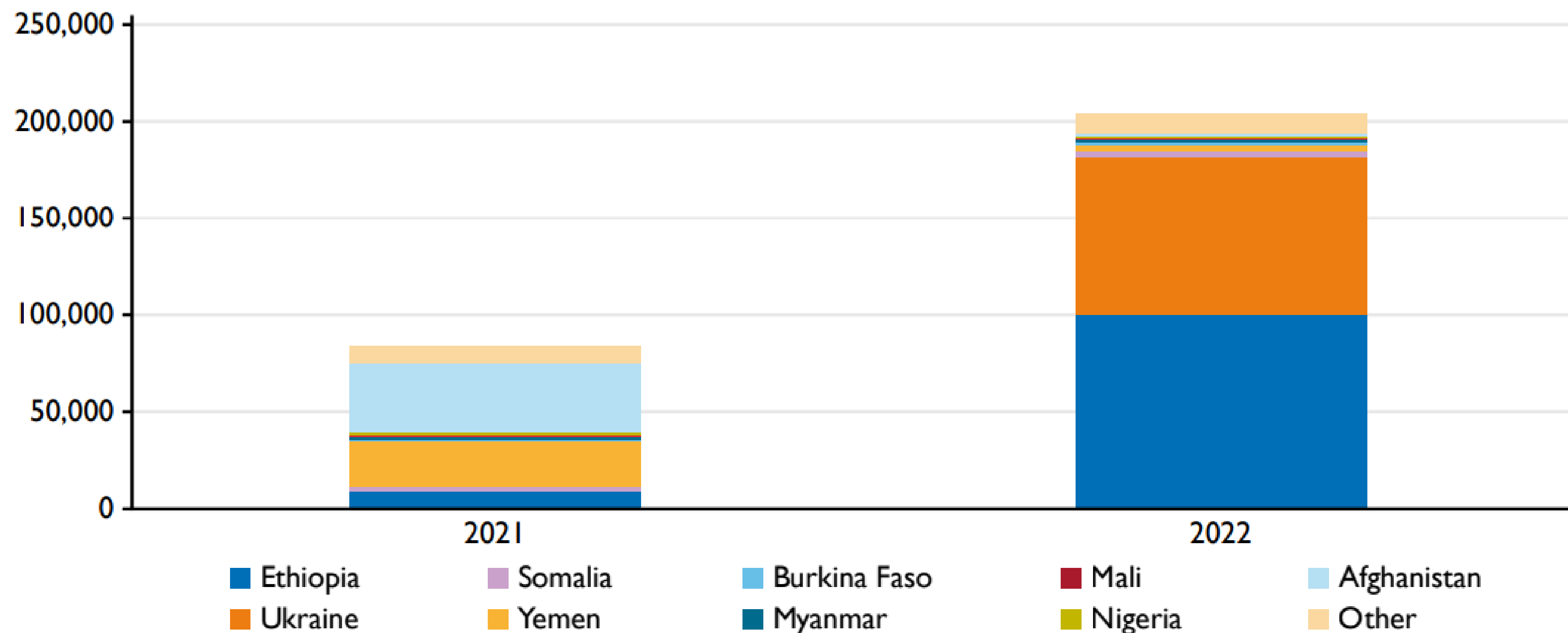
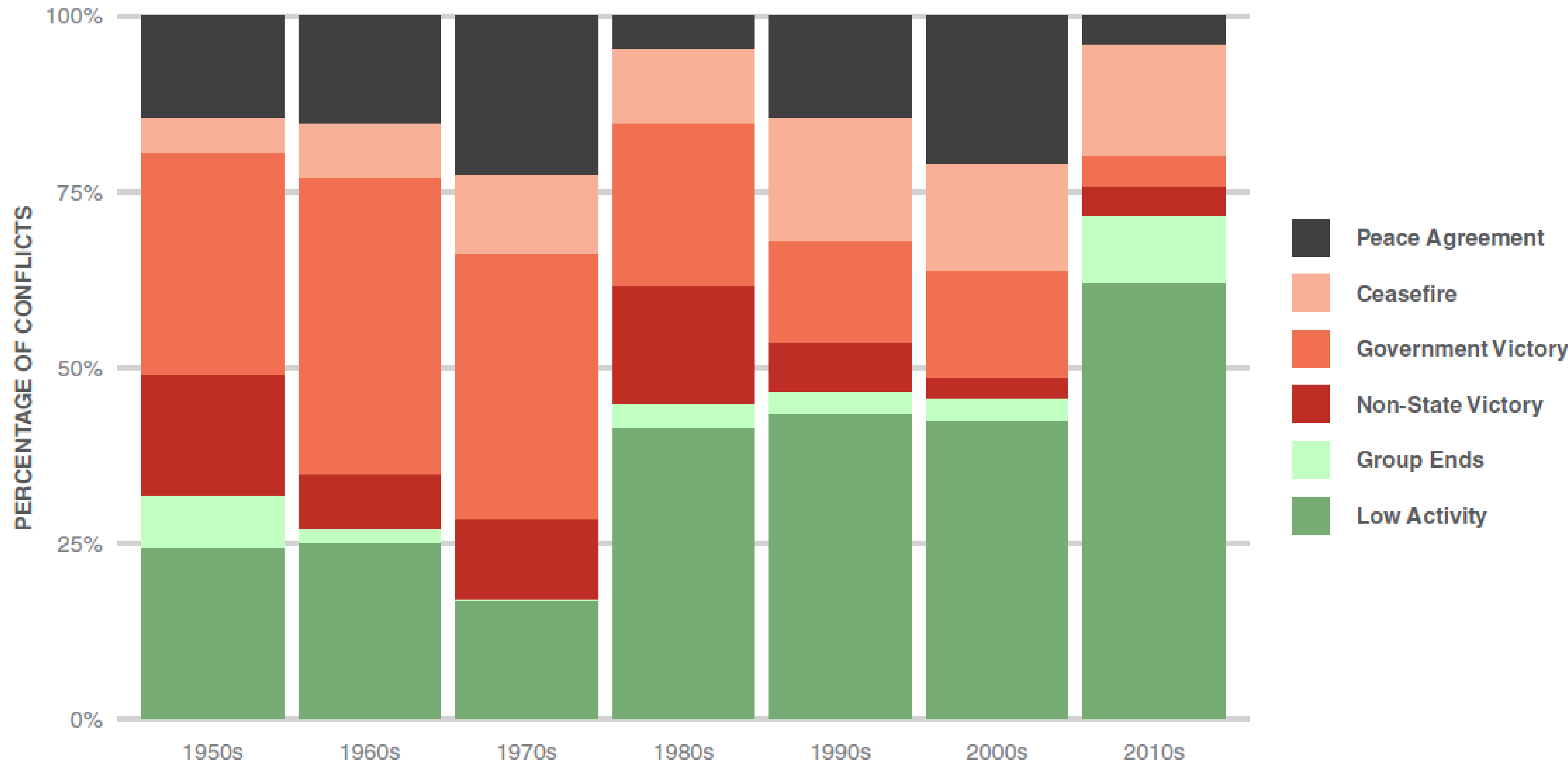

Figure 5: Share of battle-related deaths in 2021 and 2022. Source: UCDP Battle-Related Deaths Dataset (Davies, Pettersson, and Öberg, forthcoming)

Hvordan konfliktene ender

Conflict Watchlist 2025

12 December 2024

Mexico

Colombia

The Sahel & Coastal
West Africa

Sudan

Iran & its allies

Ukraine

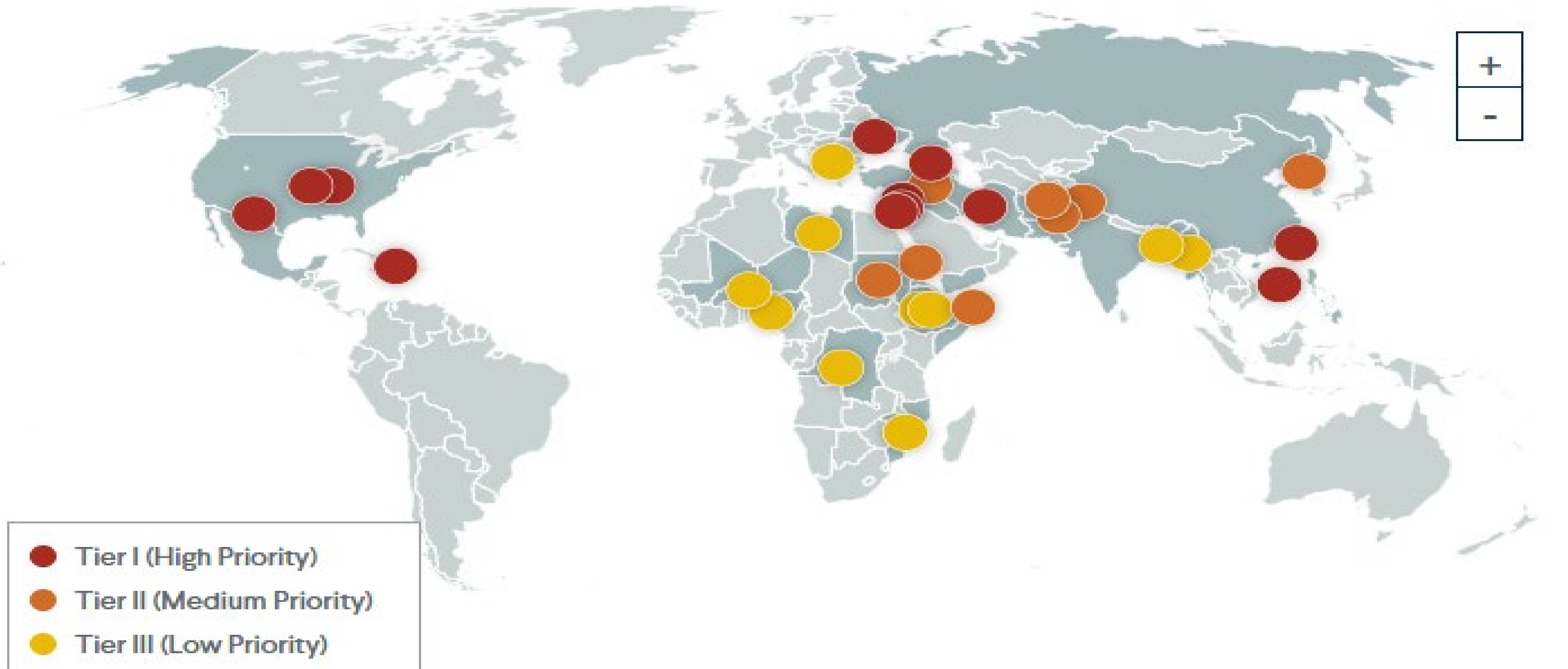
Israel, Gaza, the West
Bank & Lebanon

Pakistan

Myanmar

The Great Lakes region

Top Conflicts to Watch in 2025

Source: Preventive Priorities Survey 2025.

Ukraine

North Korea

Moldova

Syria

Iran

Israel-Palestine

Bangladesh

Sudan

DR Congo

Colombia

Afghanistan

Væpnet konflikt opphørt

Taliban konsolidert makten

Ekstreme rettighetsbrudd,
spesielt for kvinner

Normalisering med naboland

Tiltagende internasjonal
isolasjon?

Syria

Assad-regimet falt, HTS til makten

Væpnede konfrontasjoner

Politisk inkludering og rettsorden?

Avtaler med andre grupper?

Naboland tungt engasjert

Sudan

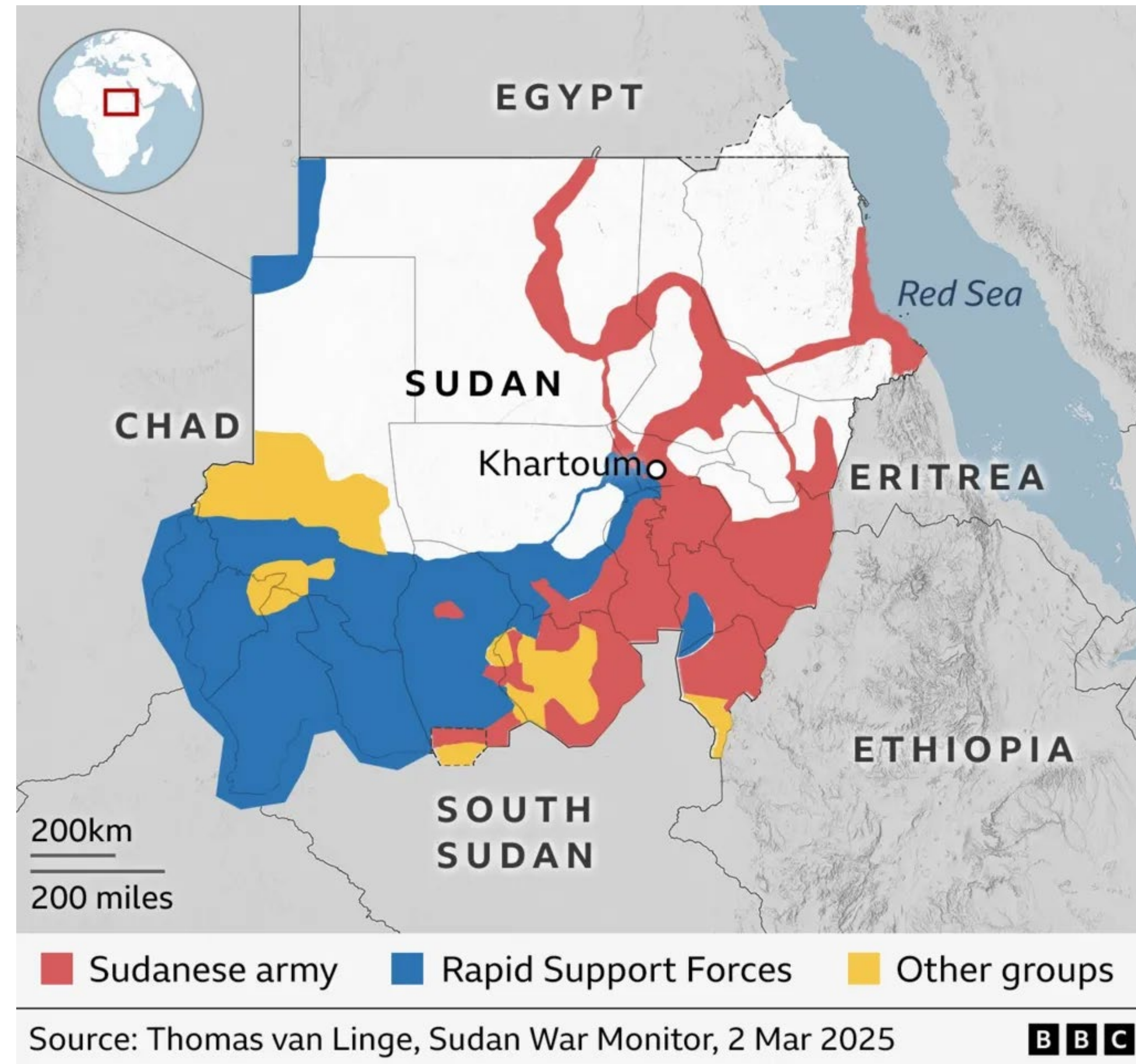
SAF tatt Khartoum fra RSF

RSF viderefører krigen

Enorme sivile konsekvenser
(drepte og skadede,
fordrevne)

Naboland tungt involvert

Frykt for regional spredning

Ukraine

Konflikt mellom stater tilbake
Russland utfordrer global
orden

- nærområder
- sivilisasjonssfærer
- etablerte normer

Løsning, eskalering eller
frosset konflikt?

Israel – Palestina

USAs uttrekking skaper vakum

Konfliktbegrensning som strategi
svikter

Terror (med stater som
sponsorer)

Fredsforhandlinger ikke på
agendaen

Frykt for regional spredning

Hvorfor ble verden fredeligere?

- Empati
- Kunnskap og rasjonalitet
- Demokratier kriger ikke (mot hverandre)
- Internasjonale institusjoner virker
- Internasjonal handel skaper gjensidig avhengighet
- Utvikling & økonomisk vekst gir sårbarhet
- Fredsbevarende styrker virker

Så hva gjør vi med det?

- Holder kunnskapen høyt i hevd
- Viser respekt for hverandre
- Håndterer konflikter på best mulig måte
- Beskytter demokrati og menneskerettigheter
- Står for noe som er større enn oss selv

Og aldri har det vært viktigere å dele ut Nobels Fredspris

THE
NOBEL
PEACE
PRIZE